

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštino vred
in v Mariboru s pošilja-
njem na dom
za celo leto 3 gld. — kr.
pol leta 1 „ 60 „
četrt leta — „ 80 „
Naročnina se pošilja
opravištvu v škofljsk.
poslopju (Bischofhof.)
Deležniki tisk. društva
dobivajo list brez po-
sobne naročnine.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Posamesne liste
prodaja knjigar Novak
na velikem trgu
po 5 kr. — Rokopisi
se ne vračajo, nepla-
čani listi se ne spre-
jemajo. —

Za oznanila se pla-
čuje od navadne vrsti-
ce, če se natanko en-
krat 8 kr., dvakrat 12
k., trikrat 16 kr.

Prvi predgovor k novim volitvam.

Uže pol leta se govori o novih volitvah za deželni zbor. Ljudje so povsod iznemirjeni in nestrpljivo pričakujejo zvedeti imena novih kandidatov, katere jim bodo jihovi voditelji priporočili. Odkod ta nemir, ta nestrpljivost? Morebiti se veselimo novih volitev? Gotovo ne! Vsaj vemo vsi, zlasti slovenski kmetje, kako drage, sitne in mučne da so naše volilne borbe. Ne veselje, marveč sila je uzrok našej nestrpljivosti. Narodi komaj čakajo, da bi ob priliki novih volitev zopet zamogli svetu povedati, kako neizmerno trpijo pod vladarenjem tako zvane ustavoverske liberalne nemške (pri nas nemškutarske) stranke v avstrijskih in jene zaveznice liberalne-magjarske stranke v ogerskih deželah. Sila kola loma, sila tirja, da ljudje, zlasti kmetski, dajo slovo poslancem, ki so jim toliko strahovitih bremen naložili in toliko nepovoljnih, jihovim koristim nasprotujočih, naredeb izmislili. Kako opravičene da so te želje, to naj pojasni sledeči sestavek, posnet po glasovitem listu: „Finanzielle Fragmente“.

Žalostno za Avstrijo je pričelo l. 1877. in še bolj žalostno je končalo. Nič se ni zboljšalo, vse pa shujšalo. Obrtnija strada, kupčijstvo peša, kmetijstvo propada. Naša vlada si prizadeva ohraniti svojo liberalno-nemško (ustavoversko) stranko; vso svojo moč obrača na to, kako bi mogoče veliko dače nabrala, da bi državno gospodarstvo nadaljevala kakor dobro in slabo njej je ravno mogoče. Še niti dobra letina na Ogerskem, ne bližnja vojska na Turškem se ni porabila nam v korist. To so zakrivili večjidel Magjari, kojim je pa ravno zaradi popustljivosti naših ministrov toliko greben vzrastel, da še sedaj ne vemo prav, kaka bo nova nagodba z ogerskimi deželami. Zavolj hudih skušenj z magjarskimi in židovskimi trgovci ali „liferanti“ so veliki kupei zrnja začeli izostajati iz Nemške in Švicarske ter v Rumunijo in na Rusko zahajati in vsled tega pada zrnska cena po vsej Avstriji. Lani bi bili naši ljudje lahko veliko milijonov zaslužili pri rusko-turškeji vojski. Vendar turkoljubni

Magjari so našim zaprli meje in torej so Nemci, Angleži in še celo Amerikanci največ haska imeli. Nemci so od Rusov, Angleži od Turkov, Amerikanci pa od obeh veliko milijonov zlatov spečali, mi, najbližnji sosedi, pa nič!

Najnesrečniše upliva naša sedanja politika na državno denarstvo ali „finance“. Ko bi naši pa ogerski ministri si časa vzeli in številke državnega dolga natančnije pregledali, ne upamo sicer, da bi ministromvanje odložili, pač bi pa jim sila vroče moralo postati, če bi pomislili, kako bo enkrat zgodovina o njihoveji politiki sodila. Le pomislimo, koliko državnega dolga so imele:

	koncem l. 1876.	koncem l. 1877.	in torej naraščaja
avstr. dežele:	3,036,551,296 fl.	3,132,301,888 fl.	95,750,542 fl.
ogersk. deže:	673,615,000 fl.	778,615,000 fl.	105,000,000 fl.
Skup	3,710,166,296 fl.	3,910,916,888 fl.	200,750,542 fl.

Navedene številke nam torej popričujejo strahovito prikazen, da so naši ministri, se vé z dovoljenjem poslancev svoje ustavoverne stranke, samo v enem letu že itak grozno veliko breme državnih dolgov, katerim moramo davkeplačilci za obresti skrbeti, pomnožili za celih 95,750,542, ogerski ministri pa za 105,000,000 fl. tedaj skup za 200,750,542 fl. Te številke so tako silne, da bi zamogle vsakega ministra potreti. Za božjo voljo, v enem letu sred miru so nam državni dolg pomnožili za več kakor 200 milijonov goldinarjev!! Ko bi ministri Bruck, Larisch, Beke bili kaj takega storili, liberalni dunajski listi bi zagnali neizmeren hrup, a sedaj — molčijo. Še niti o tem nihče nič prav ne črhne, da bodo naši ustavoverni ministri letos zopet vzeli na posodo 110 milijonov, ogerski pa 150 milijonov, tedaj skup 260 milijonov. Naš finančni minister je sicer večkrat obečal, da bo kmalu boljše, vendar neizprosljive številke narobe kažejo. Kam pa zadolženo posestvo, zadolžena hiša pride, to vsakdo dobro zna. Kdor tedaj našo milo Avstrijo še le nekoliko ljubi, komur se preobloženi davkeplačilci še kaj usmilimo, ta naj sedaj ob času novih volitev trdno segne enako mislečemu prijatelju v roke,

da pomaga povsod podreti tako zvane ustavoverne, nemško-liberalne ali nemškutarske kandidate (Verfassungstreue itd.), kakoršen je na primer znani g. Seidl. Kajti ravno toti ustavoverni in nemškutarski poslanci so do sedaj imeli večino, iz njih sredine so vzeti sedanji ministri, ravno ti poslanci so izmislili toliko novih neizmerno dragih naprav in državnih stroškov, da so sred 12letnega miru dače neizmerno napeli, obrt, kupčijo in kmetijstvo poškodili in celo Avstrijo v grozne dolgove pogreznoli. Kdor torej stare dačne svoje knjižice pred 18 ali 6 leti primerja z lanjskimi, kdor še zraven pomisli, da je vladujoča ustavoverna-liberalna stranka samo v 2 letoma celej Avstriji državni dolg pomnožila za 460 milijonov, ta bo težko svoj glas dal Seidlu in od njegovih tovarišev postavljenemu kandidatu g. Seederju. Kajti prvi neče, drugi ne more pomagati. G. Seidl je ustavoverec z dušo in telesom, g. Seeder pa je c. k. uradnik in kot tak odvisen od ustavovernih ministrov. To je naš prvi predgovor k novim volitvam; drugi bo prvemu podoben in pokazal, kako slabo je ustavoverna stranka gospodarila v deželnih zborih!

Katoliško-versko življenje.

II. Božja ljubezen je na križu umrla in svet odrešila. Krščanska ljubezen do bližnjega isto tako premaguje nevero, hudobijo, revščino ter je najbolj zdatni pripomoček za spreobrnjenje nevernega, od Boga, od Kristusa in od njegove sv. Cerkve od padlega sveta. Sv. oče Pij IX. so pri nekej priliki spregovorili znamenite besede: „neverni otroci sedanjega časa ne morejo trpeti trdne vere pri katoličanu, zasramujejo tudi marsikatero njegovih čednostij n. pr. prostovoljno devištvo, sv. čistost itd. toda česar nihče ne graja, kar vsi hvalijo, to so djanja krščanske ljubezni in usmiljenja.“ L. 1830. so telesne ostanke, svetinje, sv. Vincencija Pavlanskega, čudovitega apostola krščanske ljubezni in očeta usmiljenih sester, lazaristov in mnogo drugih bogaljubnih, telesnej in duševnej revščini v podporo namenjenih zavodov, prenesli v Pariz. Takrat se je razneslo prerokovanje, da bo sv. vera iz nova oživela po djanjih usmiljenja sv. Vincencija. In res se je začelo od tiste dobe v tej zadevi neko nenavadno in občudovanja vredno gibanje med katoliškimi kristijani. Brž v Parizu se je našlo 8 dijakov, med njimi slavni Ozanam, poznej notar in profesor, ki so neveri svojih součencev živahno ugovarjali. „Dobro, so pri takih prilikah rekli neverni dijaki, krščanstvo je sicer čudovite reči ustvarjalo, toda kaj pa storite vi? Kde so dela, ki bi vašo vero popričevala?“ Jim odgovorijo: „Prav, naša djanja se morajo z našo vero vjemati, ljubimo kakor Jezus bližnjega, stremimo ubogim!“ Na to reče zopet eden izmed nevernikov: „hočete li drznosti se in revščino po Parizu

odpraviti, vi, uboga osmerica ljudi? Mi neverni liberalci, mi gojimo velikanske nazore sedanjega časa, ki bodo svet prerodili.“ Kakih 40 let poznej je imenovani Ozanam pisal: „kako so neverni liberalni nauki in nazori svet prerodili, to sedaj nemilo čutimo vsi, ki pod gospodstvom denarja in najnesramnišega oduševanja vzdihujemo in pod bremenom vsakojakih davkov trpimo ter okoli sebe vidimo vedno rastoče siromaštvo, silo, greh in obup. Toda nam osem dijakom, od onih nevernikov zasramovanim, se je v 20 letih pridružilo 2000 moških samo v Parizu, ki so obiskovali 5000 ubogih rodbin in preskrbovali 20.000 siromakov. Sedaj je minulo 40 let in smo ove družbe, katerim smo sv. Vincenciju na čast dali ime: konference sv. Vincencija, raztegnili po celej Francoskeji, ki šteje 1700 konferenc.“ Ko so sv. oče Pij IX. to izvedeli, so se močno razveselili in slavni škof Dupanloup je djal: „družba sv. Vincencija je čudež našega stoletja, izredna prikazen, kakoršne svet in še niti Cerkva sama videla ni.“ Iz Francoskega so ovo družbo že razširili po Evropi, Afriki, Ameriki in vzhodnej Indiji in po raznih otokih; šteje sedaj kakih 6000 konferenc, ki so l. 1875 skup ubogim v duševno in gmotno pomoč nabrale in razdelile 6,046.884 frankov t. j. 2,418.753 fl. Družba sv. Vincencija je postala prav svetovno društvo djsanske krščanske ljubezni. V naše avstrijsko cesarstvo so društvo sv. Vincencija presadili pred 28 leti in ima sedaj okoli 60 konferenc, ki so l. 1875. ubogim pomagale z 41.242 fl. Nam Slovencem najbližnje take konference so v Ljubljani, v Celovcu in v Gradcu, ki posebno srečno in vpešno deluje. Tukaj je namreč blagi kanonik Legwaith l. 1870. nagovoril več pridnih svetnih gospodov, da so se združili v prvo konferenco ali družbo sv. Vincencija. Ti so začeli brž obiskavati ubožniše rodbine, da so se sami prepričali, kdo je podpore potreben in kdo ne. Ob enem so pobirali milodarov in jih vestno razdeljivali. Prvo leto so izdali 500 fl., drugo 1700 fl. tretje 4000 fl., četrto 8000 fl., peto 10.000 fl. in šesto nad 12.000 fl. V petih konferencah je sedaj 70 delujočih t. j. siromake obiskavajočih, in 1000 podpirajočih udov in razun tega podpornikov v vseh stanovih. Kapitalov nimajo in jih tudi ne nabirajo; kapital so jim dobrotniki in pa Jezus Kristus, najusmilenejši oče ubogih. Graški gospodje so videli, kako se mnogo ubogih fantičev po ulicah poteplje brez dela, poduka, nadzorovanja, ker jim ubogi stariši morajo iti za delom in zaslužkom. Zanimarjene reve se jim usmilijo in dajo ta-le oklic v novinah natisniti: „kdor tako dete sprejme, ta mene sprejme, pravi Jezus. Kdo je v Gradcu, ki bi hotel tako Jezusa v svoj hram sprejeti, vsaki den ali toliko in tolikokrat v letu?“ Brž se je našel človek, ki je daroval 6 sob., 2 kuhinji in prostor za igračo v svojem hramu; sedaj je celi hram darovan, 20.000 fl. vreden. V njem se nahaja in še v nekem drugem hramu, kateri je od mesta